

## Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

### 2256

Vragen van het lid **Van Nispen** (SP) aan de Minister voor Rechtsbescherming over *berichten dat sociaal advocaten stoppen vanwege te lage vergoedingen* (ingezonden 7 februari 2020).

Antwoord van Minister **Dekker** (Rechtsbescherming) (ontvangen 27 maart 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 1866.

#### Vraag 1

Bent u bekend met de nieuwsartikelen, bijvoorbeeld in het Algemeen Dagblad en de Tubantia, van sociaal advocaten die er mee stoppen vanwege te lage vergoedingen?<sup>1 2</sup> Wat is daarop uw reactie?

#### Antwoord 1

Ja, daar ben ik mee bekend. Ik vind het erg spijtig om te lezen dat er advocaten zijn die, ondanks het incidentele extra geld voor de sociale advocatuur van € 36,5 mln. per jaar, stoppen met hun werkzaamheden.

#### Vraag 2

Welke boodschap zou u als vakminister aan deze voormalig sociaal advocaten mee willen geven?

#### Antwoord 2

Ik realiseer mij dat deze advocaten met ziel en zaligheid hebben gewerkt voor de minderbedeelde burger. Wanneer je steeds klaar staat voor mensen die niet veel te besteden hebben, die het niet meer snappen en die steeds vastlopen in het systeem, dan behoort daar ook een redelijke beloning tegenover te staan. Met de stelselvernieuwing beogen we ook een betere vergoeding voor sociaal advocaten te realiseren. Dit kost evenwel tijd. Ik realiseer mij dat het voor de direct betrokkenen lastig is dat deze hervorming een lange adem vergt. Daarom heb ik ook de keuze gemaakt ter overbrugging € 36,5 mln. per jaar vrij te maken voor de sociale advocatuur. Helaas heeft dit

<sup>1</sup> Algemeen Dagblad, «Rotterdamse advocaat Carrie kapt ermee: «Dag Minister, krijg de hik maar»», 16 december 2019, <https://www.ad.nl/rotterdam/rotterdamse-advocaat-carrie-kapt-ermee-dag-minister-krijg-de-hik-maar~a30abb65/>

<sup>2</sup> Tubantia, «Enschedese advocaat voor de armsten sluit haar praktijk uit armoede», 6 februari 2020, <https://www.tubantia.nl/enschede/enschedese-advocaat-voor-de-armsten-sluit-haar-praktijk-uit-armoede~ab5c5a46/>

sommige advocaten er niet van kunnen weerhouden te stoppen. Ik vind dit erg spijtig, want ik had hen graag willen betrekken bij de hervorming.

Vraag 3, 4

Wat is uw verklaring voor het feit dat er toch nog sociaal advocaten stoppen, ondanks het feit dat u extra geld heeft toegezegd?  
Hoeveel sociaal advocaten stoppen er volgens u nog voordat de herziening van het stelsel rechtsbijstand is afgerond?

Antwoord 3, 4

We willen dat goede advocaten behouden blijven voor het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand. We zijn daarom op dit moment bezig om sociaal advocaten op een verantwoorde manier de omslag te laten maken naar een nieuw stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand, die, ondanks dat het werk straks in hoeveelheid iets zal afnemen, op termijn tot hogere vergoedingen voor de advocatuur leidt. De keuze om te stoppen is echter een eigen keuze. Een ieder maakt daarin zijn eigen afweging.

Vraag 5

Is de toegang tot een sociaal advocaat nog altijd gewaarborgd voor iedereen die daar recht op heeft, nu het aantal sociaal advocaten afneemt?

Antwoord 5

Ja. In het rapport Herijking rechtsbijstand van de commissie-Wolfsen is geconcludeerd dat er omgerekend naar fte's binnen de gesubsidieerde rechtsbijstand qua volume werk is voor ongeveer 2.700 rechtsbijstandsverleners. Als zij maximaal 75% gesubsidieerd werk doen, wordt dat ongeveer 3.570 rechtsbijstandsverleners, en als dat 62% is, wordt dat ongeveer 4.300 rechtsbijstandsverleners.<sup>3</sup> Volgens de «Trend & Cijfers» 2018 van de Raad voor Rechtsbijstand nemen in 2018 7.072 advocaten deel aan het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand. Er zijn in dat jaar 525 advocaten ingestroomd en 713 advocaten uitgestroomd. Ik laat nauwlettend monitoren of er nog voldoende aanbod is van advocaten. Ook de aanwas van jonge juristen neem ik daarbij mee. Op dit moment zijn er nog geen signalen dat er een te laag aanbod aan advocaten is, waardoor de toegang tot het recht niet meer geborgd kan worden.

Vraag 6

Hoe gaat u voorkomen dat er nog meer sociaal advocaten stoppen?

Antwoord 6

Ik heb hiervoor drie acties in gang gezet. Ten eerste heb ik op 15 november 2019 besloten om voor de komende twee jaar € 36,5 mln. per jaar beschikbaar te stellen om de meest acute nood te ondervangen. De extra middelen zorgen voor een stijging van het inkomen van advocaten in de toevoegingspraktijk voor de komende twee jaar. Voor de duur van deze kabinetsperiode is een redelijke vergoeding voor de sociaal advocatuur daarmee verzekerd. Ten tweede heb ik € 6 mln. beschikbaar gesteld voor de jaren 2019 tot 2024. Om deze middelen goed te besteden (ten behoeve van ondersteuning van innovatie en stimulering jonge aanwas) is de Raad voor Rechtsbijstand in gesprek met onder andere de NOvA en de VSAN. Ten derde heb ik per 1 januari 2020 € 10 mln. voor pilots in de tweede lijn beschikbaar gesteld. Met deze innovatievoorziening kan ervaring worden opgedaan met nieuwe manieren van werken in de tweede lijn. In pilots kan voorzien worden in betere vergoedingen voor dienstverleners die initiatief nemen om de vernieuwing in de gewenste richting verder uit te werken.

Vraag 7

Kunt u deze vragen beantwoorden vóór het algemeen overleg gesubsidieerde rechtsbijstand van 19 maart aanstaande?

---

<sup>3</sup> Rapport Herijking rechtsbijstand, Naar een duurzaam stelsel voor de gesubsidieerde rechtsbijstand, 30 november 2015, pagina 75.

#### Antwoord 7

De vragen zijn hiermee beantwoord voor het AO gesubsidieerde rechtsbijstand dat inmiddels is verplaatst naar een andere datum. In deze bijzondere tijden wil ik ook graag vermelden dat door het sluiten van de rechtbanken advocaten werkzaam op basis van gesubsidieerde rechtsbijstand verkeren in (extra) financieel zwaar weer. Daarom treft het kabinet aanvullende maatregelen om deze advocaten en mediators tegemoet te komen. Rechtsbijstandsverleners krijgen de mogelijkheid een extra voorschot aan te vragen. Verder wordt er een zittingstoelage uitgekeerd, ook als er in plaats van een zitting een schriftelijke behandeling plaatsvindt.

Tenslotte kunnen extra-uren vergoedingen tussentijds worden gedeclareerd. Deze maatregelen gelden in aanvulling op de generieke maatregelen die het kabinet heeft getroffen voor ondernemers in financiële nood als gevolg van de coronacrisis.